

Reflexe

Když se chceme zabývat povahou reflexe, a to zejména filosofické reflexe, musíme si zároveň a hned od počátku ujasnit, čím se zabývat nechceme a nebudeme. Především se nebudeme pokoušet konstruovat reflexi jakožto intencionální předmět (objekt), např. jako nějakou nadčasovou resp. mimočasovou strukturu. To pochopitelně neznamená, že se vzdáme pozorné a co možná přesné tématizace – jenom odmítáme tématizaci ztotožňovat s objektivací, s nutností zpředmětnění. Základním terénem rezistence vůči zpředměťování je časovost reflexe a její časování, tj. aktivní časově rozvrhující, nejen rozvržený průběh. Za druhé se nebudeme vyhýbat konstrukcím myšlenkových modelů takové reflexe, tj. nebudeme tvrdošijně zůstávat u pouhých fenoménů; právě tak jako subjekt (reflexe), ani reflexe sama není fenoménem, tj. neukazuje se, nevyjevuje se našemu přímému „vidění“, názoru (nazření), ale je vždy „také“ naším myšlenkovým modelem, tj. je v našem sebepochopení podmíněna tímto modelem. Není právě tak přímého přístupu k subjektu (tj. i subjektu k sobě, nejen k jiným subjektům), jako není přímého přístupu k reflexi. Augustinova slova o čase platí analogicky o subjektu i o reflexi, neboť ani subjekt, ani reflexe nejsou nečasové skutečnosti, ale časovost (a časování) náleží k jejich bytostnému určení.

(Praha, 951129-1.)